

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tat-28 ta' April, 2006

Citazzjoni Numru. 1151/1998/1

**Mid-Med Bank p.l.c. u b'nota tat-3 ta' Gunju, 2005 l-
isem tas-socjeta' attrici gie mibdul u sostitwit ghal
HSBC Bank Malta p.l.c.**

Vs

**Diane Lesley Vella armla ta' Lawrence Vella u Dr.
Joseph Chetcuti u P.L. Hilda Ellul Mercer li b'digriet
ta' l-10 ta' Novembru, 1999 gew appuntati kuraturi
deputati in rapprezentanza ta' l-eredita gjacenti ta'
Lawrence Vella; u b'digriet tal-21 ta' Novembru, 2001
gew kjamati in kawza Mandy u Emma Jane ahwa Vella
u b'digriet tal-11 ta' Frar, 2002 Dr. Renzo Porsella
Fores u l-Prokuratrici Legali Veronica Rossignaud
gew nominati kuraturi deputati biex jirraprezentaw lil
l-imsemmija Mandy u Emma Jane ahwa Vella assenti
minn dawn il-Gzejjer**

II-Qorti

Preliminari

Rat l-**att tac-citazzjoni** li permezz taghha gie premiss:

Peress illi Lawrence Vella miet fil-11 ta' Ottubru 1996 hekk kif jidher mic-Certifikat tal-Mewt li qieghed jigi hawn anness u mmarkat Dokument 'A';

Peress illi l-mejjet Lawrence Vella ghandu debitu mal-Mid-Med Bank p.l.c. li skond l-istatement of account tas-7 ta' Marzu 1998 jammonta ghal tnejn u tletin elf disa' mija seba' u erbghin liri maltin u tmienja u hamsin centezmu (Lm32,947.58c) (Dokument 'B') liema debitu jirraprezenta '*encroachment*' fuq il-kont;

Peress illi Lawrence Vella kien marid serjament ghal perjodu ta' zmien qabel ma' miet hekk kif jidher mic-certifikat tal-mewt tieghu;

Peress illi dan huwa dejn li Lawrence Vella ghamel matul iz-zwieg u li skond il-ligi li tirregola l-komunjoni ta' l-akkwisti fiz-zmien meta sar dan l-istess dejn, dan id-dejn jinkombi fuq il-komunjoni ta' l-akkwisti;

Peress illi ftit xhur qabel ma' miet Lawrence Vella permezz ta' kuntratt datat 24 ta' Gunju 1996 fl-att tan-Nutar Dr. Carmel Gafa' ghamel ix-xoljiment tal-komunjoni ta' l-akkwisti li kienet tezisti bejnu u bejn martu l-konvenuta;

Peress li hekk kif jidher f'paragrafu 4(a) u 4(b) ta' l-imsemmi kuntratt, hawn anness u mmarkat Dokument 'C', Lawrence Vella assenja sehmu ta' nofs indiviz ta' zewg flats lil martu l-konvenuta u cioe':

(a) n-nofs indiviz tal-flat internament mmarkat numru hamsa (5) formanti parti minn blokk ta' flats bla numru u jismu Qawra Point Court blokk sitta (6), b'entratura komuni mal-blokk sitta ittra 'A' (6A) li hija bla numru ufficjali f'Ras il-Qawra Road, Qawra, limiti ta' San Pawl il-

Bahar; konfinanti dan il-blokk mill-Punent ma' drive-in komuni u mill-irjeh l-ohra kollha ma' gid ta' Melitas Properties Limited, jew l-aventi kawza taghha, kif soggett l-imsemmi flat fl-intier tieghu ghac-cens annwu u perpetwu ta' (Lm40) erbghin lira Maltin altrimenti liberu u frank, bid-drittijiet u perinenzi kollha tieghu, inghata l-valur ta' tmint-elef lira maltija (Lm8,000) mill-partijiet fuq l-imsemmi kuntratt u

(b) n-nofs indiviz tal-flat internament mmarkat numru sbatax (17) li jinsab fil-*first floor level* formanti parti minn blokk bla numru ufficjali mmarkat mhux ufficjalment bin-numru erba' ittra 'A' (4A), f'Qawra Point Court, Qawra Road, Qawra, limiti ta' San Pawl il-Bahar, kif ukoll il-*washroom* numru sbatax (17) kif ukoll kwart indiviz tal-partijiet komuni tal-blokk, kif soggetti l-imsemmija flat u *washroom* flimkien ghac-cens annwu u perpetwu ta' (27) sebgha u ghoxrin liri Maltin, altrimenti liberi u franki bid-drittijiet u pertinenzi kollha taghhom, inghata wkoll il-valur ta' tmint elef liri Maltin (Lm8,000) mill-partijiet fuq l-istess kuntratt;

Peress illi x-xoljiment tal-kommunjoni u s-segweni assenjament ta' nofs indiviz fl-imsemmija zewg flats sar gratwitament minn Lawrence Vella meta kien konsapevoli tad-dejn mal-Mid-Med Bank p.l.c. u ghalhekk dan il-kuntratt sar b'qerq u ngann da parti ta' Lawrence Vella u dan sabiex il-bank attur jigi defrawdatt minn dak li ghandu jiehu minghand l-istess Lawrence Vella;

Ghaldaqstant jghidu l-konvenuti ghaliex dina l-Qorti m'ghandhiex:

(1) tikkundanna lill-konvenuti pro et nomine jew lil min minnhom, ihallsu l-ammont ta' tnejn u tletin elf disa' mija sebgha u erbghin liri maltin u tmienja u hamsin centezmu (Lm32,947.58) lill-Mid Med Bank p.l.c. bl-imghax kummercjali mill-21 ta' Settembru 1997;

(2) tiddikjara u tiddeciedi li l-kuntratt ta' xoljiment tal-kommunjoni ta' l-akkwisti datat 24 ta' Gunju 1996 fl-atti tan-Nutar Dr. Carmel Gafa' sar b'qerq u bi hsara tal-

Kopja Informali ta' Sentenza

jeddijiet tal-Bank attur bl-intenzjoni li dan jigi defrawdatt mid-drittijiet tieghu;

(3) tiddikjara li l-istess kuntratt ta' l-24 ta' Gunju 1996 fl-atti tan-Nutar Dr. Carmel Gafa' li bih assenja n-nofs indiviz tal-fondi fuq deskritti lill-konvenuti bhala null u bla effett;

(4) tordna t-thassir, rexizzjoni u annullament tal-kuntratt imsemmi, li ghandhom joperaw in forza tas-sentenza li din il-Qorti joghghobha taghti; u

(5) tikkundanna lill-konvenuti biex fi zmien qasir u perentorju li jigi lilhom prefiss minn din il-Qorti jersqu ghall-pubblikazzjoni ta' l-att notarili ta' rexissjoni tal-kuntratt imsemmi ta' l-24 ta' Gunju 1996 fl-atti tan-Nutar Dr. Carmel Gafa u ghal dan il-ghan tinnomina nutar biex jippubblika l-att ta' rexxissjoni opportun u kuraturi biex jirraprezentaw lil l-eventwali kontumaci fuq l-istess att.

Bl-ispejjez u l-imghaxijiet legali kontra l-konvenuti, li minn issa huma ingunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-Bank attur a fol.3 tal-process

Rat in-**nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti kuraturi** a fol. 50 tal-process fejn ecepew:

1. Illi huma m'humiex edotti mill-fatti, u ghalhekk m'humiex f'pozizzjoni li jaghmlu eccezzjonijiet formali taghhom;

2. Illi in vista tal-premess, huma jirrizervaw li jipprezentaw eccezzjonijiet formali fi stadju ulterjuri meta jigu edotti mill-fatti.

Rat in-**nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta** a fol. 101 tal-process fejn ecepjet:

1. Illi d-domandi attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante illi l-gudizzju mhux integru peress l-eredita' tal-mejjet zewgha Lawrence Vella ddevolviet fuq uliedha li jisimhom Mandy u Emma Jane ahwa Vella soggett ghal l-

uzufrutt taghha a tenur tat-testment ta' l-24 ta' Settembru 1991 fl-atti tan-Nutar Pierre Falzon li kopja tieghu qed jigi hawn anness u mmarkat bhala dokument A.

2. Illi hija s'issa ghadha ma accettatx l-eredita' tal-mejjet zewgha Lawrence Vella u skond il-ligi ghandha zmien ghaxar snin biex taghmel dan u dan skond il-ligi stante illi l-konvenuta ghadha qed tiddelibera ghandhiex taccetta dan il-wirt jew le u ghalhekk l-azzjoni odjerna hija intempestiva.

3. Illi hija mhix debitrici ta' l-attur stante li hija qatt ma hadet b'self jew overdraft kwalsiasi somma mill-attur u kwalsiasi dejn li sar minn terzi ghandu se mai jekk jirrizulta jkun a kariku tieghu u/jew ta' l-eredi tieghu u ghalhekk hija ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.

4. Illi hija qatt ma ggarantiet id-dejn ta' zewgha u ghalhekk kull dejn li seta' ghamel zewgha huwa a kariku tieghu u/jew ta' l-eredi tieghu; illi l-Artikolu 1324 tal-Kodici Civili jstipula illi atti normali ta' gestjoni ta' kummerc, negozju jew professjoni li jkunu qed jigu ezercitati minn parti wahda biss mill-mizzewgin ikunu vestiti biss f'dik il-parti li fil-fatt tkun qed tezercita dak il-kummerc, negozju jew professjoni anke fejn dawk l-atti kieku ma kienux maghmula in relazzjoni ma' dik is-sengha, negozju jew professjoni kienu jikkostitwixxu amministrazzjoni straordinarju u ghalhekk ghal din ir-raguni wkoll hija ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.

5. Illi kif jstipula l-Artikolu 1322 (3) (h) il-kuntratt ta' garanzija huwa kuntratt ta' amministrazzjoni straordinarja u l-eccipjenti ma obligat ruhha qatt versu l-attur u mhix ghalhekk debitrici tieghu.

6. Illi bla pregudizzju ghal premiss hija b'kuntratt pubblikat minn Nutar Carmel Gafa' fl-24 ta' Gunju 1996 bl-awtorizzazzjoni tas-Sekond Awla tal-Qorti Civili ppubblikaw kuntratt ghas-separazzjoni tal-beni biex b'hekk l-assi tal-konjugi Vella gew divizi bejniethom a tenur tal-ligi.

Kopja Informali ta' Sentenza

7. Illi a tenur tal-ligi l-propjeta' in kwistjoni hija propjeta' parafernali ta' l-eccipjenti u ghalhekk hija qatt ma ggarantit id-dejn ta' zewgha la bi skrittura privata u wisq inqas b'xi att pubbliku.

8. Illi l-frodi allegata m'ghandhiex tkun presunta imma trid tigi ppruvata u dan kif jistipula l-Artikolu 981 tal-Kodici Civili.

9. Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati a fol. 127 tal-process fejn ecepew:

Illi huma ma jafu xejn dwar il-fatti tal-kawza u ghalhekk jirriservaw id-dritt li jressqu aktar eccezzjonijiet 'l quddiem.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ulterjuri ta' Diane Lesley Vella et a fol. 321 tal-process:

Illi biha teccepixxi l-preskrizzjoni tal-kawza odjerna a bazi ta' l-Artiklu 1222 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partijiet;

KONTESTAZZJONI

Il-kawza thalliet ghal lum ghas-sentenza fuq l-eccezzjoni ulterjuri tal-konvenuta Diane Lesley Vella dwar il-preskrizzjoni a termini ta' l-artikolu 1222 tal-Kap 16 (ara verbal a fol 330)

Dan l-artikolu jipprovdi li meta l-ligi f'xi kaz partikolari ma tistabilixxix zmien aqsar, l-azzjoni ghar-rexissjoni minhabba vjolenza, zball, eghmil doluz, stat ta' interdizzjoni jew nuqqas ta' eta' taqa' bil-preskrizzjoni eghluq sentejn.

Il-konvenuta qed tissottometti li fil-kaz in ezami kemm minhabba n-nuqqas ta' prova da parti tal-Bank ta' meta nkixef l-allegat frodi, u kemm minhabba li c-citazzjoni giet intavolata 'l fuq mis-sentejn kif stipulati fl-artikolu 1222 (1) tal-Kap 16, dina l-eccezzjoni ulterjuri ghandha tiltlaqa'.

Minn naha ta' l-attur qed jigi sottomess li dana l-artikolu ma japplikax ghal kaz in kwistjoni billi l-bank qed jezercita l-azzjoni Pauliana skond kif kontemplat fl-artikolu 1144 tal-Kap 16 li jaghti dritt lill kreditur li jattakka l-atti maghmula mid-debitur b'qerq u bi hsara tal-jeddijiet tieghu. Il-preskrizzjoni li ghandha tapplika fil-kaz ta' azzjoni Pauliana hija dika ta' 30 sena kif jistipula l-artikolu 2143 tal-Kap 16.

KONSIDERAZZJONIJIET

Illi mill-att tac-citazzjoni jidher l-atturi qed jezercitaw l-azzjoni Pauliana li skond l-artikolu 1144 tal-Kap 16 hija disponibbli ghall kull kreditur li jkun irid jattakka l-atti maghmula b'qerq mid-debitur bi hsara tal-jeddijiet tieghu. L-atturi qed jitolbu f'dina kawza li l-Qorti tirrixindi il-kuntratt ta' l-24 ta' Gunju 1996 fl-atti tan-Nutar Dr. Carmel Gafa' li bih Lawrence Vella assenja n-nofs indiviz tal-fondi fuq deskritti lill-konvenuta.

Huwa risaput illi z-zewg elementi mehtiega sabiex tista' tigi ezercitata l-azzjoni pawljana huma (1) l-“eventus danni” bi hsara tal-kreditur domandanti, billi d-debitur bl-att impunjat ikun almenu ppeggjora l-pozizzjoni finanzjarja tieghu, u (2) il-“consilium fraudis”, cjoe l-intenzjoni da parti tad-debitur li jaghmel hsara lill-kreditur, u l-partecipazzjoni tat-terz kontraent f'din l-intenzjoni.

Fil-kaz in ezami l-atturi qed jippremettu fic-citazzjoni taghhom li ffit xhur qabel ma' miet Lawrence Vella permezz ta' kuntratt datat 24 ta' Gunju 1996 fl-att tan-Nutar Dr. Carmel Gafa' hu ghamel ix-xoljiment tal-kommunjoni ta' l-akkwisti li kienet tezisti bejnu u bejn martu l-konvenuta, b'mod li x-xoljiment tal-kommunjoni u s-segwenti assenjament ta' nofs indiviz fl-imsemmija zewg

flats sar konsapevolment u b'qerq sabiex il-bank attur jigi defrawdatt minn dak li ghandu jiehu minghand l-istess Lawrence Vella.

Illi fis-sentenza Sciortino vs Micallef deciza minn dina l-Qorti fil-5 ta' Gunju 1959 gie deciz li "l-eredi li jridu jimpunjaw dak il-kuntratt ghax pregudizzjevli ghall-komunjoni ta' l-akkwisti tat-tieni zwieg, l-azzjoni taghhom hi azzjoni pawljana u mhux azzjoni rexissorja, u ghaliha hija applikabbli l-preskrizzjoni ta' 30 sena, u mhux dik ta' sentejn jew hames snin preskritta ghall-azzjoni ta' rexissjoni. U anke jekk fil-kaz tkun tirrikorri simulazzjoni, il-preskrizzjoni tibqa' dejjem dik ta' 30 sena ghax is-simulazzjoni hija forma ta' frodi u bhala tali taqa' taht is-sanzjoni ta' l-azzjoni pawljana" (Vol XL111 p 2 p 748). Li t-terminu hu ta' tletin sena u mhux sentejn gie deciz ukoll fis-sentenza Micallef Grimaud vs Sammut App 20/4/25 Vol 26 p 1 p 120).

Illi ghalhekk il-Qorti tikkonkludi li l-eccezzjoni tal-konvenuta ma tistax tigi milqugha billi mhiex applikabbli l-preskrizzjoni ta' sentejn kif eccepiet mill-konvenuta.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi

Il-Qorti tiddeciedi

Billi tichad l-eccezzjoni ulterjuri tal-konvenuta

U tidifferixxi l-kawza ghall-kontinwazzjoni.

Spejjez ghall konvenuta Diane Lesley Vella.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----